OIKEUSMINISTERIÖ

SELVITYS

Oikeushallinto-osasto
Tuomioistuinyksikkö

Lakivaliokunnalle

Kansainvälistä suojelua koskevien valitusten käsittelyn hajauttamisen vaikutukset
HE 234/2016 vp – EV 218/2016 vp
Lakivaliokunta

> Eduskunta edellyttää, että turvapaikkaa ja muuta kansainvälistä suojelua koskevien valitusasioiden käsittelyn hajauttamisen vaikutuksia seurataan ja arvioidaan paitsi yleisesti myös siitä näkökulmasta, onko esityksen myötä kansainvälistä suojelua koskevia valitusasioita käsitteleviin hallinto-oikeuksiin saatu rekrytoitua riittävästi asiantuntevaa henkilökuntaa ja että lakivaliokunnalle annetaan asiasta selvitys elokuun 2018 loppuun mennessä.

Turvapaikkaa ja muuta kansainvälistä suojelua koskevien valitusasioiden käsittely on 1.2.2017 lähtien hajautettu Helsingin hallinto-oikeuden lisäksi Itä-Suomen, Pohjois-Suomen ja Turun hallinto-oikeuksiin. Tuolloin Itä-Suomen hallinto-oikeuteen siirtyi 1 007, Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 1 622 ja Turun hallinto-oikeuteen 951 valitusta. Helsingin hallinto-oikeuteen jäi vireille 4 456 valitusasiaa. Ajalla 1.2. – 31.12.2017 Helsingin hallinto-oikeuteen on saapunut 1 778, Itä-Suomen hallinto-oikeuteen 1 002, Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 779 ja Turun hallinto-oikeuteen 756 uutta valitusta. Ajalla 1.1. - 31.7.2018 Helsingin hallinto-oikeuteen on saapunut 733, Itä-Suomen hallinto-oikeuteen 280, Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 139 ja Turun hallinto-oikeuteen 223 uutta valitusta.

Hallinto-oikeuksien keskimääräiset käsittelyajat turvapaikka-asioissa vaihtelevat jonkin verran. Vuoden 2017 lopussa keskimääräiset käsittelyajat eri hallinto-oikeuksissa vaihtelivat 8,0 ja 10,2 kuukauden välillä. Keskimääräiset käsittelyajat eri hallinto-oikeuksissa vaihtelevat nyt 11,1 ja 15,9 kuukauden välillä. Keskimääräinen käsittelyaika hallinto-oikeuksissa on kasvanut 1.2.2017 jälkeen 7,3 kuukaudella (tilanne 31.7.2018). Oikeusministeriön näkemyksen mukaan keskimääräisen käsittelyajan kasvu johtuu kuitenkin asioiden ruuhkautumisesta yleisesti eikä asioiden hajauttamisesta. Jos turvapaikka-asioita ei olisi hajautettu, käsittelyaika olisi tällä hetkellä edellä mainittua pidempi. Keskimääräisen käsittelyajan odotettiin lähtevän laskuun jo kuluvana vuonna, mutta erityisesti suullisten käsittelyjen määrän huomattava kasvu on hidastanut oikeudenkäyntejä.

Rekrytoinnit aloitettiin jo ennen asioiden hajauttamista ja rekrytointi on ollut käytännössä jatkuvaa vuosina 2017 ja 2018. Oikeusministeriö myönsi turvapaikka-asioita käsitteleviin hallinto-oikeuksiin yhteensä 169 henkilötyövuoden lisäresurssin vuodeksi 2017 ja 169 henkilötyövuoden lisäresurssin vuodeksi 2018 (tilanne 31.7.2018). Oikeusministeriö on myöntänyt turvapaikka-asioita käsitteleviin hallinto-oikeuksiin 93 henkilötyövuoden lisäresurssin vuodeksi 2019 (tilanne 31.7.2018).

Kaikkiin turvapaikka-asioita käsitteleviin hallinto-oikeuksiin on saatu rekrytoitua riittävästi asiantuntevaa henkilökuntaa. Tuomareiden rekrytoiminen on ollut jossain määrin haastavaa, koska tuomarin kelpoisuusvaatimukset täyttäviä riittävän kokeneita lakimiehiä on tarjolla vain rajallinen mää-

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

rä. Henkilökunnan vaihtuvuus on tuonut lisähaastetta. Sen lisäksi, että henkilöitä on siirtynyt turvapaikka-asioita käsittelevien tuomioistuinten välillä, henkilöitä on siirtynyt myös muihin tehtäviin tuomioistuinlaitoksen sisällä. Lisäksi henkilöstöä on jäänyt virkavapaille. Tieto vuoden 2018 resursseista annettiin hyvissä ajoin syyskuussa 2017, mikä helpotti tuomioistuinten henkilöstösuunnittelua ja vähensi henkilöstön vaihtuvuutta. Samasta syystä tieto vuoden 2019 resursseista annettiin jo kesäkuussa 2018.

Turvapaikka-asioiden käsittelyn hajauttamisen, muiden lainsäädäntömuutosten ja tuomioistuinten sisäisten kehittämistoimien sekä myönnettyjen lisäresurssien ja onnistuneiden rekrytointien ansiosta oikeusministeriö arvioi, että turvapaikka-asioiden ruuhka saadaan purettua ja asioiden keskimääräinen käsittelyaika lyhenee vuoden 2019 alkupuolella. Tavoite on saada keskimääräinen käsittelyaika lyhenemään kuuteen kuukauteen.

Helsingissä 13. elokuuta 2018

Hallitusneuvos Anne Hallavainio

Erityisasiantuntija Anu Koivuluoma